

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

12 hónapra	160 L
6 hónapra	90 L
1 példány ára	4 L
Mindenki külföldre az évi előfizetés 250 L.	

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Strada Baron L. Pop (volt Brassai-ucca) 5. szám.

Megjelenik minden szombaton.

Egész éves előfizető, ha előfizetését teljesen rendezte, ingyen megkapja gyönyörű könyvnaplárunkat és külön falinaptárunkat is.

Ne folyjon el a drága vér!

— A brassói Székely-Társaság keletkezésének huszonöt éves fordulóján. —

— Vértünkől patakok folynak, csontjainkból halmok emelkedtek! — írták valamikor panaszos levelükben fel Budára, király elibe a székelyek. S akkor sem azt panaszolták, hogy vértel, harci bátorsággal, messzire elcsatangoló hadjáratokban annyi vitézséggel kellett e maroknyi népnek adóznia, hanem ennyi áldozat, ilyen értékes teljesítmény méltó elismeréseképpen az ősi szabadság védelmét kívánták és követelték. A mi életünk valahogyan úgy kezdődött itt a nagyvilágnak ebben az áldott kis sarkában, hogy a sors felhozott a Hargitára, megmutatta onnan a Szépmező zöld pázsitos síkságát, hogy az mind a miénk lehet, míg a világ s aztán itt hagyott azzal az igaz tanáccsal: segíts magadon s akkor boldogulni fogsz!

Bizony szűk ez a hegyvölgyes, szépséges kis Székelyország. Kevés a puha föld, mit az eke vághat. Kis pántlikadarabok azok, amik egy családfőnek jutnak. Mégis megmutattuk ennek a világnak, hogy a kicsiből is nagy munkával, lankadatlan nekifeszüléssel ki tudunk hozni annyit, amennyivel lépést tarthatunk a

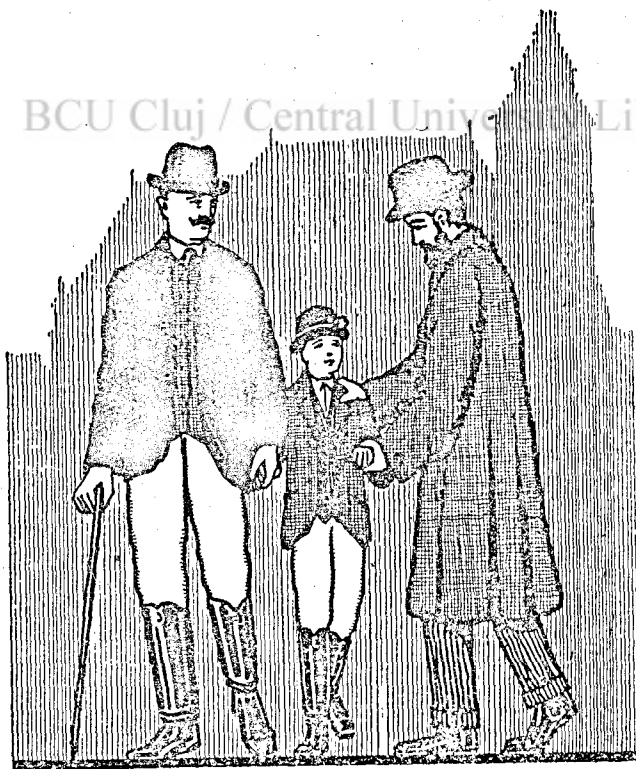
nagyobb vagyonban gazdálkodó népek haladásával. Ha kicsi a birtok, annál több a munka; ha kevés a föld, annál sűrűbb az ember rajta. A sorsnak, amely idehozott, a tanácsa

gyunk, de a magunkra hagyottottságunk sok nyomorusága nevelt életképesekké. S már az ideköltözött összékelyek felismerték azt a szükségességet, hogy magukon csak úgy segí-

hetnek, ha lakóhelyenként vagyonszösségekbe egyesülnek s az egész népcsoportból egy székely közösséget alkotnak. Ezekből a régi egyesületekből maradt meg mai napig is a közbirtokossági vagyon az erdőkön, ami nincsen meg a szomszéd népeknel s a hármastárter rendszere a mezőkön, amire mások is rájöttek, de ez a panaszos levél is egyik írásos emléke annak, hogy a székelyek egy közösségbe összefogva, mint egy ember szólaltak meg, ha vértük ontása fejében szabadságaik védelmét követelték.

Régen kevesebb volt az ember, gyéresebb a lakosság. De több volt

az erdő, a vadon, a művelhetetlen őserdő és kevesebb a felszántható föld. Az emberek jó része hosszú, nagy időkre háboruba vonult, vagy itthon állott fegyverben s a föld munkáját kevesen is elvégezhették. Ellenség kerülgette a hegyhátrókat, vagy sokszor át is lépte,

Vezessük a gyermeket a boldogulás útjára!

segített azonban rajtunk. A sok munka acélozta izmosra a testünket, a sok aggodás, gondolkodás, fejtörés, mindent megpróbálás addig forgatta a székelynek az eszét, amíg feltűnt azzal, hogy milyen értelmes. Ne legyen ez dicsekedés, hiszen örököltük azt, amilyenek va-

a kötelesség hadakozni e föld fiait messzire is gyakran elvitte s a fegyverviselés és földmivelés közötti munkamegosztás ösztönszerűleg elrendeződött. Az idő fordulása azonban megváltoztatta az életmódot, a folytonos fegyverviselésnek, háboruskodásnak vége szakadt s a kis birtokokon, kevés földön mind együtt találtuk valamenynyien magunkat. Nem tudunk megélni, ha nem segítünk magunkon. Népünk egy része, különösen a Szépmezőn és a közeli hegyek völgyeiben, el kezdett úgy, ahogyan tudott, otthon iparral foglalkozni. Gyártott, furt-faragott, kalapált, varrt, szabott, ki ahogyan tudott s amit készített, azzal megindult értékesíteni, piacokon elárulni. A régi Romániában nem tudtak bánni még az ipari eszközökkel, oda hordották be felgyűjtött készítményeiket és üres szekerekkel tértek vissza. A vám-sorompót azonban — politikai okokból — lezárták egyszer s a romániai piacra dolgozó székelyek kezéből kiesett a munka, kiütötték a kenyeret. A tönkretett emberek csak úgy menthették meg családjuk fentartását, hogy az akkori határon átköltöztek Bukarestbe, vagy a régi királyságnak más kisebb és nagyobb városaiba. Az iparcikkeket már nem itthon készítették el s nem innen hordozták be eladni, hanem ott ütötték fel műhelyeiket és ott is éltek belőle. A román főváros benépesedett székely kézműiparosokkal. Az áradat megindult a hegyszorosokon át. Ezzel az áradattal szemben emelt feltartóztató gátat a *brassói Székely-Társaság*.

A székely népnek felvágott erei nyitva állottak és állandóan folydogált ki belőle a drága vér! Amit Brassóban feltartóztattak, abból szép fejlődésben nőtt ki a brassói derék magyar iparososztály. A többi erdélyi

városok egyikében-másikában egymásután alakultak a Székely-Társaság-ok, különösen a szász városokban lendült fel ez a társasági élet és munka, aminek két magyarázata van. Egyik, hogy az idegen elem között élő, székelyekből rekrutálódott magyar intelligencia jobban érezte az összetartás ápolásának, termékeny munkájának szükségességét. A másik: a szász városokban volt, akitől iparosnevelést és iparfejlesztési törekvést tanulni. Természetes, hogy a cél felismeréséhez és munkálásához nemes munkára,

Dr. Szele Béla
a brassói Székely Társaság elnöke.

áldozatokat hozni tudó egyéniségekre volt szükség. Ilyen férfiaknak köszönheti a brassói társaság a megalakulását, huszonöt-estendő eredményes munkásságát. Ilyen kiváló férfiak vitték nagyon sokáig, régi reménységek útjainak összeomlásáig a nagyszombati társaság nevelő hivatását. Míg azonban Brassóban nemcsak kitanították iparosaink a szépmezői szélek faluból behozott gyermekeket, hanem le is telepítették, addig a nagyszombati társaság tovább adta magasabb kiképzésre, helyet keresve számukra Budapesten, vagy az Alföld nagy magyar városaiban. Ezt is, azt is csinálta jó időn át a marosvásárhelyi Székely-Társaság. Több-keve-

sebb eredménnyel éltek más erdélyi városokban is az egy időben sűrűn alakult társaságok, a legtöbb azonban szétmállolt és eltűnt a közéleti tevékenység-szintereiről. Eltűntekakkorra, mikor az idők változása, életfordítása új történelmet hozott a fejünk felé s a terhek és feladatok viselésére most tartja a névsorolvasást. Eltűntek, nincsenek, a hiányzóknak hosszú a listája.

Ma nem csatagolnak háboruzó vitéz székely csapatok sok ezrei szanaszét a kerek világban s otthon sem áll a család-apák fele fegyverben. A hivatalok és hivatalos alkalmazások kapui bezárultak előttünk, a kenyérkereső elhelyezkedések régi útjainak nyugati nagy részének járható hidjait felégette a história. A föld azonban csak akkora maradt, mint régen volt s ezután sem lehet kinyújtani. Mégis csörgödez a vér, szájal más utakon szivárog — amerre tud — kifelé. Fel ameddig tud és le a balkáni mélységekig cselédsorban, mások szolgálként, építópallérok malterhordó napszámosaiként keresik a kiinduló csoportok a munkát, hogy megdolgozhatnak azért az életfentartó kenyérért, amit olyan kényelmesen tudnak mások megszerezni.

A székely sors régen sem volt könnyű, de ma aligha van nehezebb ennél. A könnyítés a Székely Társaságok hivatása. Az a feladat, hogy kézen fogják a szülői ház kapufélfájánál azt a bizonytalan jövőjű gyermeket és elvezessék azokba a városokba, ahol ipart és kereskedést lehet tanulni olyan modern, fejlett mestereknél, kiknek tanítása megadja a versenyképességet a haladó életküzdelemben. A rátermettséget, mint öröklött kincset, hazulról hozza magával a nevelőmunkára jókedvű székely gyermek, műhelybe kell vezetni, ahol dolgozva tanul-

hasson, párnát juttatni a feje alá éjszakára, hajlékot a feje fölé. Itthon, Erdélyben. Nem diplomára, hanem életre nevelni. Nem idegenbe engedni, hogy árván bolyongjon és elveszzen a mi számunkra, hanem letelepíteni, vagy hazaküldeni. Mert ha kicsi is az a Székelyföld, nem olyan sűrű a lakossága, hogy a világnak számos művelt vidék népessége sűrűbb ne volna. Csakhogy amott az erős ipar, vagy forgalmas kereskedelem emeli fel a népesség számát. A fejlett ipari munka megsokszorozza a lakosság számát és el is tartja. Ha amit a gazda termel, az iparos ott fel is dolgozza s nem kell hogy a külföldről, vagy más idegenből szállított árukra, cikkekre legyen szoruló, akkor el tudja tartani tovább is szaporodó fiait a kicsiny Székelyföld. A felvágott ér beheggedhet, vagy amit kienged magából, az is itthon, Erdélyben maradhat.

Tehát van szükség a székely társaságokra. Most inkább, mint eddig valaha. Kolozsváron csendben és céltudatosan kezdődött meg mostanában ez a társas munka, ami nem pohárköszöntőkben és politikai beszédekben akar kimerülni, hanem székelyeknek a székelységgel szemben való kötelességvállalásban.

A sors arra utalt, hogy önmagunkon segítsünk s az édesanyai csókokban levezetődött örökségünk kincse a legszeretetteljesebb figyelmeztető jótanács: „fiam, vigyázz magadra”. A brassói székely-ünnep megmutatja, hogy milyen eredményeket lehetett elérni abban a városban, hol régentén az igazgatást, iparüzést, kereskedést, tulajdonszerzést kizárólagos joggal a németiség tartotta kezében s a magyart, az ott élő csángószékelyt is csak jobbagyi szolgasorsban, zselléreként türték

meg. A székely sors az erdélyi magyarság sorsa már. Ha ez a maroknyi nép innen, a nagy világnak ebből az áldott kis sarkából annyi katonát küldött a vérmezőkre, ellátott rengeteg hivatalt, közüzemet, ipari vállalatot munkaerővel s az állandó vérveszteség folyama után még ma is tele van ősi élet-erővel: akkor most vigyázzunk magunkra, mert mások nem

vigyáznak, fogjuk meg a szülői ház kapufélfájánál a gyermekeink kezét és vezessük oda, ahol az új világ verseny küzdelmeiben büszkén állhatja meg a helyét s ahol mégis mindig a miénk marad. Szívárgó csermelyekben és patakömlésben világposványokban ne vesszen ez az értékes drága vér.

Zágoni István

Építsetek!

Őseink valaha vadászattal s halászattal foglalkoztak, meg barmaikat legeltetgették. Ki voltak téve a természet mostohaságainak s szaporaságuk ritka lehetett, mert hányt-vetett életükben, istenitéletidőkben csak kevés gyermeket lehetett felnevelni.

A természet rendje, az emberi fennmaradás szelleme megsugta nekik sok keserves küzdés és tapasztalat után, hogy *építsenek* maguknak sátrat, kunyhót, különben elvesznek. És föl-épült a nomád ember (pásztor-ember) legelső hajléka: a sátor. Itt szilárdult meg a *családi* élet, erősödött a szülői szeretet s a gyermeki ragaszkodás.

Amidőn aztán az életfenntartásban rájöttek a *földművelésre* s így egy helyen telepedhettek, meg az állandó tartózkodás állandóbb lakást is megkövetelt. A megélhetésnek ezen a fokán, a kultúra második lépcsőjén föl-épült a földművesek, a községi lakók *háza*.

Hányan vagyunk, akik ilyen szép falusi, muskátli, ablakos házakból szemléltük először az áldott nap melegségét s a szép természet bájait!

Lakóhelyünk, édes szülőházunk olyan szent, mint az Istenháza s a szülői házat az isteni gondviselés építette a törekvő emberrel. Az apa a családnak épít házat, a község egy nagyobb közösségnek, a népfaj kultúrájának, művelődése biztosításáért s az Egyház Isten dicsőségének ápolásáért.

Testvéreim! tekintsetek a székelység fővárosának, Marosvásárhelynek piacára! A legszebb épületet látjátok ottan. A kék ég alatt égfelé tör a gyönyörűséges városházának karcsu tornya s mellette bámulatos nyugalommal s mégis derűs színekben a méltóságos *kulturpalota*. Egy népnek lelke testesült meg ebben az épületben s magában őrzi a legendás, históriás, balladás székely életet, magyar szellemet.

Kulturpalota és kulturházak!

Kulturházak a Bekecs alatt a Nyárad terén és mindenütt a mi kis falvainkban! Népünk kulturáját és műveltségét alátámasztó, megmentő, kifejlődésre vezető házak, ahol foglalkozhatunk emberszeretettel, a földművelés, állattenyésztés és háziipar kérdéseivel, a kert és a lélek művelésével s drága anyanyelvünkön a magasba törhet Isten dicsőítő, magasztos énekünk és szellemi, lelki értékeinket kifejező népdalunk.

Mi erdélyi magyarok magunkra vagyunk utalva, csupán csak magunkra az isteni gondviselés bölcs belátása folytán. Magunkra, hogy mint őseink sátrat emeltek, házat építettek: mi is építsünk házat legfontosabb érdekeinknek s legdrágább értékeinknek.

Széchenyi István lázas buzgalommal építette a lánchidat, szabályozta a Dunát s iparkodott termő talajját tenni a magyar ugart, a parlagon hevert magyar ugart.

Testvéreim! az Isten intelme és ujjszólása szerint ti is építsetek saját magatoknak, fajotoknak, egyházatoknak házat, hajlékot s magatok építsetek azt, hogy valóban a tiétek lehessen Isten és emberek előtt!

Építsetek, építsetek kulturházakat, magatoknak magatok! Építsetek és élni fogtok!

Dr. Kiss Elek.

KÜLFÖLD

Ki legyen úr a Balkánon? Azt hittük volna, hogy a világháborút lezáró béke véget vetett a balkáni-kérdésnek is. Hiszen a háboru kitörésének közvetlen oka ezen a területen pattant ki. Helyzete azelőtt sem volt végleg tisztázott, a nagy balkán háboru ellenére sem, úgy hogy viharfészkeknek hívták, még pedig teljes joggal. Épen ezért a béke komoly eredményeként általában azt várta a világ, hogy a Balkánra vonatkozó béke-rendelkezések elejét fogják venni minden lehető további zavarnak a Balkánon. Ez a várakozás nem vált valóra. A Balkán az ma is, ami mindig volt: Európa viharfészke. A békekötés óta már volt egy véres török-görög háboru. Többször fenyegetett görög-bolgár háboru, amit a legutolsó alkalommal csak a Népszövetség gyors és erélyes beavatkozása tudott elhárítani. A szerb bulgár összetűzések pedig — a macedoniai kérdés rendezetlen volta folytán — csaknem mindennaposak. Ezekhez a Balkán belsejében dúló bajokhoz még hozzájárul a nagyhatalmaknak az a törekvése, hogy a Balkánon lábukat megvetve, maguknak tulnyomó befolyást biztosítsanak a balkán politika intézésében. Legnagyobb erővel Olaszország tör erre a célra. Ez érthető is, mert mint az Adriai-tenger legnagyobb tengeri hatalma, teljesen belolyása alatt akarja tartani ezt a tengert és vidékét, hogy Franciaországot ily módon is gyengítse és háttérbe szorítsa. Viszont Franciaország sem akarja túrni eddig erős és nem új keletű balkáni helyzetének meggyengítését. Ezért erélyesen védi érdekeit. Angliának is érdeke, hogy a Balkán az ő befolyása alatt álljon, amint egy része felett mindig nagy befolyást gyakorolt. Így középtengeri haderejét s egyiptomi és kisázsiai érdekeit jobban meg tudja védelmezni. Természetes, hogy a dolgok ilyen állásában a három nagyhatalom minden módon arra törekszik, hogy a maga álláspontját érvényesítse s a Balkán államait saját részére nyerje meg. De, míg Anglia és Olaszország, mint mindenütt, itt is egy kézre dolgoznak, Franciaország egyedül dolgozik. A hajdani Szövetség szétválásának a Balkánon is megnyilvánuló ez a hatása nagyon idegessé teszi a francia sajtót. Erre a legjellemzőbb példa a párizsi Jour-

nal. Ez az elterjedt ujság cikksorozatban foglalkozott azzal az állítólagos angol tervvel, amely Romániát personál unióban akarja Magyarországgal társítani, Anglia befolyásának érvényesítésével.

A balkán ujságok ebben a tülekedésben a balkán államok önállóságát hangoztatják. De — az előre bocsájtott viszonyok mellett — ez az önállóság nem mutat nagyon biztató képet.

Amerika kedvetlen. A német-francia közeledés Amerikában nagy kedvetlenséget okozott. Nem politikai okokból. Ebből a szempontból Amerika helyeselné a közeledést, mint általában minden olyan európai, politikai tevékenységet, mely újabb háboru bekövetkezését megnehezíti. A kedvetlenségnek gazdasági oka van, mert ha a tervezett és részben már meg is valósult vaskartel teljes szervezettel életbe lép, az amerikai vas- és acéláruk egészen ki fognak szorulni Európából. És így az európai egyezségekért — Amerika fog fizetni, mondják. Nem is alap nélkül.

Hlinka hazatért. A tótok népszerű vezére, Hlinka plébános hazatért Amerikából, ahol ottani tót hívei között folytatott eredményes propagandát a tót törekvések mellett. Tótföldön tízezer követője várta a vasúti állomáson Hlinkát, ki néhány nappal hazaérkezése után lett politikai nyilatkozatában újra kijelentette, hogy a tót nép nem tágit mindaddig, míg ki nem harcolja a Tótföld autonómiáját. Ma, mikor a cseh nemzeti törekvések meghiusulása az új kormány alakulásával napvilágra jutott, sokkal közelebbnek látszik ennek a kívánságnak megvalósulása.

Olaszok Szíriában. Francia ujságokban az a hír jelent meg, hogy Franciaország átadja Olaszországnak Szíriára vonatkozó gyarmati megbízatását és ezért Afrikában kérépítést Olaszországtól. Az olasz lapok nem valami nagy lelkesedéssel irnak erről a szándékról. Ezt meg is lehet érteni, hiszen Franciaországnak folyton kellett küzdenie a bennszülöttekkel és ezek sokszor érzékeny veszteségeket okoztak neki.

Tehát ajánlata nem csupán nagy-lelkűség.

Vilmos császár otthon. Semmi hivatalos híradás nincsen a császár hazatéréséről. De Poincaré francia miniszterelnök nagyon élesen szembe helyezkedik ezzel a tervvel. A német kormány nem nyilatkozik. A német ujságok szerint pedig a visszavonulás nem lehetetlen.

H I R E K

Hogy akarják kifizetni a telepéseket? A bánáti magyar telepések ügyében — amint ismeretes — a Népszövetség hozott ítéletet. Kiszajátított földjeikért olyan csekély összeget állapított meg, hogy azt a telepések nem fogadják el. A kormány már régebben felhívást intézett a magyar telepésekhez, küldjenek egy megbízottat a Népszövetség által megállapított 28 millió kártalanítási összeg felosztó bizottságához. A telepések nem neveztek meg megbízottjukat. A kormány értesítette erről a Népszövetséget, amely hozzájárult ahhoz, hogy a román kormány hivatalosan készítse el a kártalanítási táblázatot. Ennek alapján a kormány összeállította az elosztó bizottságokat, amelyeknek tagjai: a központi földosztási pénztár delegátusa, az illető község primárja és jegyzője. A felebbezési bizottságban a telepések érdekeit egy magasabbrangu bíró fogja képviselni.

A csoda-dínye. Nemrégiben Horthy magyar kormányzó Kecskeméten volt egy gazdasági kiállításon. Távozása alkalmával egy Orbán nevű kisgazda egy csodálatos nagyságú görögdínyt ajánlott föl a kormányzónak. A dínye súlya meghaladta a 25 kilógrammot. A kormányzó megkérdezte a gazdától, vajjon ehedé a csoda-dínye? Orbán megnyugtatta a kormányzót, hogy igenis ehető, de csak januárban, mert a dínye hatalmas teste csak akkora érik meg.

Szaporodik a munkanélküliek száma. Az ország súlyos gazdasági helyzete a egyesek életét is mindinkább megnehezíti. A legszomorúbb tünete a mai nehéz helyzetnek az a körülmény, hogy a munkanélküliek száma hétről-hétre szaporodik.

A nyomdaiiparban a tavalyi 100 munkanélkülivel szemben az idén 350 a munkanélküliek száma. A vas- és fémiparban most kezdődik a munkanélküliség, amely a tél folyamán fokozódni fog. A faiparban a

munkanélküliség óriási és a tavalyi 300 munkanélküli szakmunkással szemben a munkanélküliek száma az idén 1400. Az erdőiparban tavaly nem volt munkanélküli, az idén 2500 munkanélküli van.

A bőr- és ruházati iparban most folynak az elbocsátások és különösen a bőrparban dolgoznak igen sok helyütt kevesebb munkaidővel. A munkanélküliek száma itt a tavalyi hétszázal szemben 1400-ra, a ruházati iparban 400-ról 950-re emelkedett. A husiparban is kezdenek már mutatkozni a munkanélküliség jelei, aminek oka a csökkenő husfogyasztás.

Gyergyói székelyek birtokvására a Szilágyságban. Ady Endrének, a híres magyar költőnek a szülői eladóvátették Érszentminderen levő szép birtokukat. Amint egy nagyváradi ujságban olvassuk, a birtokot öt gyergyói székely vette meg. Az Ady Endre emlékét tehát továbbra is magyar szívek fogják őrizni szülőfalujában.

Pusztító földrengés Örményországban. A természet az idén ugyancsak megmutatja pusztító hatalmát. Az amerikai okánok és a japánországi földrengések után most a kisázsiai Örményország borzalmas pusztulásáról érkezik hír. Örményországot páralan erejű földrengés látogatta meg, amely több várost a szó szoros értelmében romba döntött. Erivan és Alexandropol városokban nem maradt ép ház a földrengés után és emberéletben is rengeteg kár esett. A különben is nagy inséggel küzdő Örményországot szinte a végromlás szélére juttatta a katasztrófa.

Nem izlik a katonáskodás a franciáknak. Egy francia tábornok szemlét tartott a különféle csapat testeknél. Beszámolójában fölháborodással állapítja meg, hogy a francia katonák teljesen elvesztették kedvüket a katonai szolgálat iránt. Tisztek és alisztek mind számosabban hagyják ott az ezredekét és más pályán próbálnak szerencsét. A tábornok a hadsereg romlását az általános erkölcsi züllesztésnek tulajdonítja, amely a háború után kerítette hatalmába a tömegek lelkét.

Tűz pusztított egy székely községben. Vasárnap délután hét órában tűz keletkezett Árkos község (Háromszék) egyik gazdálkodójának csűrében, ugyanazon gazdálkodónál, akinél ez a tüzeset immár gyors egymásutánban a harmadik. A hatalmas lángnyelvek átcsaptak a szomszédos házakra is, amelyek szintén tüzet fogtak. Az árkosi tűzoltók de-

rék munkáján kívül a sepsiszentgyörgyi tűzoltók és a megyei többi tűzoltótestületei szintén részt vettek az oltásban. A háborgó szél még jobban elősegítette a tűz fokozódását, így nehéz munka árán lehetett csak elfojtani a tüzet.

Mikor szükség van a szénre. Angliában még mindig tart a szénbányászok sztrájkja. A bányászok most még merészebb ellenállást tanusítanak, mint kezdetben. Érzik ugyanis, hogy a polgári lakosság hovatovább mindinkább rászorul a munkájukra. Itt van a tél és az angol városoknak nincsen mivel fűteniök.

Londonban már az iskolákat is kénytelenek bezárni a szénhiány miatt. Ugy látszik, végül is a kormánynak kell meghajolnia a bányászok előtt.

Kolduló papok. Ujabbán Erdély városait tömegesen keresték fel keleti viseletben járó papok, akik könyöradományokat gyűjtöttek ázsiai hiveik számára. A rendőrség egy budapesti távirat figyelmeztetésére vizsgálatot indított a kolduló papok ellenőrzése végett és kiderült, hogy a papi viseletben járó „ázsiaiak” voltaképpen egy szélahámos társaság tagjai, akik rengeteg pénzt csaltak össze könyöradományok címén.

MEZŐGAZDASÁG.

Becsüljük meg, ami jóval rendelkezünk.

Az erdélyi szürke szarvasmarha fajta, sok vidékünkön egészen elkorcsosodott avagy kiveszöben van ott is, ahol nem rég még tisztavérben tenyésztetett és sok szép jó állat volt található. Azt a rossz hírt terjesztették felőle, hogy ebből a fajtából jó fejősteheneket nem lehet nevelni. Ráfogták, hogy csak ökörnevelésre való, és hogy lassan fejlődik rosszul hizik.

Pedig ott, ahol megfelelő módon tenyésztették, nevelték és takarmányozták az erdélyi szürke marhát: a fejlődés és a tejelés dolgában is nagyon szép eredményt értek el. Ez bizonyítja, hogy nem a fajtában kell a tejelés és fejlődés ellen hangzó panasz okát keresni, hanem a tenyésztésben, a kedvezőtlen körülményállásokban. Ezért *nem a fajtát kell mással felcserélni, hanem a tenyésztés régi, ma már nem megfelelő módján kell változtatni.*

Az alábbi néhány példa, a sok közül — meggyőzően bizonyítja, hogy kiváló, jól tejelő tehének találhatóak az erdélyi szürke fajtában.

Az erdélyi szürke marhát tenyésztők egyesülete, a kolozsvári gazdasági egyesület kebelében 1912. év augusztus 1-től 1913. július 31-ig tehát egy évre terjedő idő folyamán *tejelési versenyt* rendezett, a tenyésztési egyesület *törzskönyvébe* iktatott szürke tehének részére. A versenyre bejelentett 19 tehén tejelését, két hetenként eszközölt *próbafejéssel* — melynél az egyesület kiküldötte és a kolozsmegyei állami vajmester mindig jelen volt — állapították meg. A 19 tehén közül csupán tízet fo-

gok felsorolni a tehén kora, a fejési napok száma és a próbafejéseken kiszámított tejmenyiség közlésével, úgy, amint az „Erdélyi Gazda” 1913. évi 39 számában Török Bálint megírta. A kimutatásba felveit tejmenyiséghez, a borju által kiszopott tej — egyre-másra legalább 350 liter — hozzászámítandó, ha az évi átlagot akarjuk megállapítani.

A 19 közül kiválasztott 10 tehénről alábbi adatok a következők:

tehene	Bojtos,	3 éves, fejettett	324 nap alatt, kifejt tej	1597 liter
1. Nagy János	Kondor, 14	301	1737	"
2. Butyka Ferenc	Szöke, 7	294	1846	"
3. Tóth Károly	Virág, 6	341	2068	"
4. " "	Flecko, 6	325	3503	"
5. Ifj. Csiki Sándor	Kondor, 8	290	2416	"
6. Hatházi Sándor	Szarvas, 10	263	1622	"
7. Ifj. Zágonyi Szabó M.	Szarvas, 8	306	2214	"
8. Id. Csiki Sándor	Rendes, 9	365	1818	"
9. Kovács József	Körnös, 8	365	1742	"
10. Szabó József	"	"	"	"

Megemlítették tartom, hogy a verseny megindításakor 17 kolozsvári gazda 37 tehénrel jelentkezett. A 37 közül azonban az egy év folylásán, különbözö fontos ok miatt, 18 tehén kimaradt. 19 tehén végig kitartott és ezekből kifejezett 30 ezer 250 liter tej. Egy tehenre esik ebből 1592 liter. Egy tehen tejelési eredményét tehát, a borju által átlagosan kiszopott 350 liter hozzáadásával, 1942 literben állapíthatjuk meg. Ez a 19 tehén átlagosan 291 napig fejetet. Egy napra esik tehát 6'6 liter (365 napra számítva 5'3 l.)

Ha a felsorolt 10 tehenet külön veszem a következő adatokat kapom: átlagosan 290 fejési napon adott a 10 tehen egyre-másra — 350 liter borjutejet is számítva — 803 liter tejet naponként. Egy évre — 365 napra — számítva, a napi átlag 6'60 liter.

Azok öröme, akik mindenáron, mindenüvé idegen fajtaikat akarnak behozni, a következő adatokat közlöm, hiteles forrásból, a kolozsvári gazdasági akadémia 1912—13. évi „Értesítő”-ből: 14 pinzgani tehen után évi átlag 1 napra 5'5 liter. 16 tiroli barna tehen után évi átlag 1 napra 7'7 liter.

A régóta tenyésztett pinzganiak és az újabban beszerzett tiroli barnák (borzderesek) dédelgetett állatai voltak a gazdaságnak. Téli ellátásukat, nyári kosztjukat nem lehet összehasonlítani a kolozsvári szürke tehenekével. Nem is jármazták őket, míg a kolozsvári gazdák nemcsak sürgös hordás idején fogják járomba fejőteheneket, hanem máskor is.

A hírneves sárvári uradalom szimentali tenyésztésében, az 1923—24. évi fejési eredmény napi 7.35 liter volt. „Magyarország állattenyésztése” című könyvadatái szerint.

Szürke tehenek a 6'66 liter átlaggal tehát egyáltalán nem restelkedhetnek a felsorolt külföldi tejelő fajták átlagai mellett. Ha pedig számításba vesszük, hogy a miénkkel szembeállított idegen fajta tejének zsír-tartalma 3'70%-nál nem több — a kolozsvári 10 tehené pedig 4'30% volt, ami az erdélyi szürke tehenek átlagos zsirtartalmának pontosan megfelel: könnyen megállapítható, hogy hasznosság szempontjából, az erdélyi szürke fejőtehenek versenyre kelhetnek a külföldiekkel.

Városainkat tejjel ellátni, Erdélyben vajipart, sajt ipart teremteni az erdélyi szürke fajtaival is lehet. Akik az ellenkezőt állítják: egyfelől nem ismerik ezt a fajta, másfelől nem

számolnak a meglevő gazdasági környüállásokkal, az állattenyésztő közönség hajlamával — És nem fontolják meg, hogy egy nagy ország rész állattenyésztését felforgatni: könnyü munka, a régi helyébe újat — jobbat teremteni ellenben kockázatos, nehéz feladat.

A K. Világ könyveinek 9-ik füzeté „Állattenyésztési tanácsadó” *) jótanácsot ad arra, hogy miként lehet jól tejelő törzset a szürke erdélyi fajtaból kitenyészteni. Dr. Szentkirályi Ákos.

P I A C

Gabona. Külföldön az áremelkedés tovább tart. Az európai országok között most Franciaország is nagyobb bevételre szorul. Romániában az árak nem javultak, a fuvardíj emelése és a leu javulása még nyomasztóbbá tetik a piacot.

Állatarak. A bécsi és prágai vásárokra nagy mennyiségű marhát és sertést hajítottak föl, ami az árakat lenyomta. — A szatmári vásáron teljes nagyságában mutatkozott a pénzhiány sorvasztó hatása. Nagy volt a felhajtás és mindenütt igen szép anyag került piacra, azonban még az árak leengedésével sem tudtak az eladók eredményt elérni. Különösen szép volt a felhajtás export-ökrökben, de egyetlen egy párat sem vettek meg és nemcsak az exportörök tartózkodtak a vételtől, hanem a gazdák is. Az export ökröknek kilójáért 20—22 leut kértek, míg a helyi levágásra, amelyre alig néhány jószágot vettek a mészárosok, 18—20 leut kértek. A sertés piacon is nagy volt a felhajtás és nem is tulmagasak az árak, mégsem tudtak vásárt csinálni. A kövér sertés kilója 32—34 leu volt. Nagyon nagy volt a kínálat juhokban, amelynek párjáért 700—1000 leut kértek, de vevő nem akadt rájuk. A lóvásár szintén üzletelen volt.

Figyelem!

1927. évi gyönyörű könyvnap-tárunkat és külön falinaptárunkat teljesen díjtalanul november folyamán csak azok az előfizetők kapják meg, akik addig előfizetésüket 1926. dec. 31-ig bezárólag egészen rendezték.

*) Ára 5 leu; megrendelhető a Kath. Világ kiadóhivatalában Cluj—Kolozsvár, Szentferencrdi kolostor.

SZÖVETKEZET.

Néhány szó a mezőgazdasági hitel szervezéséhez.

Mindinkább és több oldalról hangzik el a kívánság, hogy állítsunk fel a mezőgazdaság részére önálló gazdabankot.

Örömmel látunk minden megmozdulást, mert ebben az élet és élni akarás megnyilvánulását látjuk, de mégis úgy hisszük, hogy az önálló szervezkedés az alább vázolt helyzet mellett inkább fogja az erőket megosztani, mint egyesíteni.

Azzal mindnyájan egyetértünk, hogy a mai magaskamatu váltókölcson nemhogy táplálná a mezőgazdaságot, hanem óriási mértékben sújtja. De ezen segíteni szerény nézetünk szerint, ha az állam a maga hitelszervezeteivel és új hitelpolitikájával nem jön segítségül, saját erőnkől alig lehet. A hitel szervezése állami feladat. Az állam kötelessége gondoskodni, hogy minden gazdasági ágának meg legyenek a maga hitelintézményei, melyek az illető termelési ágat hitellel ellátják. A mezőgazdaság részére a mezőgazdasági termelés természeténél fogva a földhitelintézetek és záloglevélin-tézetek az alkalmasak és még ezek kebelében is teljesen különállólag szervezendők a hitelintézetek a nagy, közép és kis birtok részére. Így létesítették annak idején a régi Magyarországon állami támogatással a Magyar Jelzálog Hitelbank, Magyar Földhitelintézet, Altruista Bank, Kisbirtokosok Földhitelintézete, Országos Központi Hitelszövetkezet és ennek kebelében alakult falusi hitelszövetkezetek.

Magam is elismerem és jogosultnak tartom a mozgalmat: hogyha már a mi kormányunk e téren nem veszi fel a szervezés munkáját, legalább mi ne nézzük az eseményeket összetett kezekkel, hanem „segíts magadon és az Isten is megsegít” jelszóval legalább is igyekezzünk valamit tenni a magunk érdekében.

A kérdés csak az, hogy vajjon különösen a kis gazdákon segítünk-e egy önálló gazdabankkal és vajjon nincsen-e nekünk olyan szervezettünk, melynek kiépítésével közelebb jutunk a betegség orvoslásához? Nézetem szerint a gazdabankok alapítása semmit se fog segíteni a helyzetet és nem fog tudni mérséklőleg befolyjni a kamatlábra. Eggyel jöjünk tisztába! Alig remélhető, hogy

bármilyen gazdabanknak az állam legalább is számbavehető olcsó hitelt nyújtana, már pedig akkor ha megyenként is szervezünk egy-egy központi gazdabankot pár millió alaptőkével is, elképzelhető-e, hogy ez ki fogja tudni elégíteni a mezőgazdaság hitelszükségletét és hogy meg fogja oldani a mai magas kamatlábat és ezt le fogja-e mérsékelni. Hiszen ő is hitelre fog szorulni és épen úgy fogja nyögni és szenvedni a mindenkori pénzpiac válságát és helyzetét, mint minden pénzintézet. Azaz ne áltassuk magunkat azzal a reménnyel, hogy ezek a megyei bankok meg fogják oldani a mezőgazdasági hitel kérdését, vagy csak hogy kedvezőleg fogják tudni befolyásolni a kamatlábat.

Ha már így van a helyzet különösen a falu hitelszükséglete szempontjából igen helyesen mutatott rá a Magyar Nép egyik utóbbi számában a nyáradselyei hitelszövetkezet igazgatója Kacsó Gáspár, hogy a falu érdekében nem szükséges új gazdabankokat alapítani, hanem a hitelszövetkezeteket kell kiépíteni, megerősíteni, mert a falu és a kisbirtokos osztály hitelintézményének alig képzelhető el ideálisabb intézmény mint a hitelszövetkezet.

Ennek a kérdésnek sulypontja pedig a szövetkezeti központ megerősítésében van, úgy hogyha ezzel a kérdéssel kívánunk foglalkozni, akkor nem új gazdabankokat kellene alapítani, hanem a már meglévő szövetkezeti központot oly tőkeerős intézetté tenni, hogy tényleg eleget is tudjon tenni hivatásának és az egyes szövetkezetek hitel igényét és anyagi támogatását el tudja látni.

Ha lenne nekünk egy tőkeerős szövetkezeti központunk, ennek után sokkal könnyebben meg tudnánk legalább közelíteni a célt, a hosszulejáratu olcsó hitelt és sokkal valószínűbb, hogy ennek után hamarabb jutnánk állami olcsó hitelhez, mint új gazdabankok után, mert általánosan tudott dolog, hogy mint minden államban úgy Romániában is a szövetkezeti ügy a kormányok kedvelt gondolata és annak idején az ipari hitel is csak a szövetkezetek után folyósított.

Mindezeknek végső következménye, hogy gazdabankok alapítása nem egyesítő, hanem inkább gyengítő vagy legalább is megosztó az erőket. Közelebb jutnánk az elérni kívánt célhoz, ha a szövetkezeti központ megerősítését tűznék ki feladatul a magyar gazdasági élet és ennek keretében kísérelné meg *egységes*

fellépéssel a gazdasági élet részére a megfelelő olcsó állami hitel megszerzését, mint ahogyan a bucsuresi szövetkezeti központ ezen hitelt már élvezte is.

Annak illusztrálására, hogy a szövetkezeti központ még így is, a maga tőkeszegénységében, állami támogatás nélkül, anyagi erőinek korlátolt volta mellett is minő fontos gazdasági hivatást tölt be a falu életében, ismertetjük a szövetkezetek múlt évi összesített mérlegének egy néhány adatát:

A szövetség kötelékébe tartozott 335 működő hitelszövetkezet, tagjai száma volt 86 ezer 204 Ezen szövetkezetek vagyona volt rendes üzletrésztőkéiben és tartalékalapokban: 15 millió, 761 ezer 748 lei. A szövetkezetek kezelték összesen 66 millió, 410 ezer 596 lei betétet és tagjaik részére váltóra, és kötelevényekre 92 millió, 167 ezer 155 lei kölcsönt folyósítottak, melyből a mai napig a szövetkezeti központ mintegy 20 millió lei kölcsönt folyósított és közvetített és mindenestre olcsóbb kamattal, mint bármely intézet megtette volna.

Mi nagyon jól tudjuk, hogy a céltól még nagyon messze vagyunk úgy a hitelnújtás lehetőségei, mint a kamatláb tekintetében, de még is úgy érezzük: ha már egy ilyen kiépített szervezetünk van, elsősorban ennek kiépítése kellene, hogy a gazdasági élet célja legyen, mint új szervezetekkel az erőket megosztása.

Ha az egész társadalom magáévé tenné ez ügyét, magyar népünk érdekében sokkal eredményesebb munkát tudnánk kifejteni és a szövetkezetek révén gazdasági megerősítés kezdődne a községekben, mert a szövetkezetek a maguk külön gazdasági szakcsoportjaival (Tejszövetkezet beszerzési értékesítő szövetkezet, gazdasági gépek közös be-

szerezése, gabonarakár sít.) igazi harcosai lehetnének a gazdasági kultúrának.

Dr. Ferenc József.

Valuta jegyzékek.

Kolozsvár, 1926. nov. 2-án.

1 dollár — —	=	174—176	Lei
1 foni sterling	=	854—857	"
1 svájci frank	=	33'90—34'10	"
1 francia frank	=	5'60—5'70	"
1 arany márká	=	42'25—42'50	"
1 líra — — —	=	7'70—7'80	"
1 cseh korona	=	5'22—5'26	"
1 dinár — —	=	3'05—3'10	"
1 osztr. shilling	=	24'80—25'	"
402 magyar kor.	=	1	"

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirei (volt Mátyás Király-tér) 7. sz.

Alaptőkéje: 25,000,000
Tartalékok: cca 24,200,000

Fiókjai: Besen, Dicsőszentmihályban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. Affiliált intézetek: Alsófehérmegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R-T Nagyenyeden, Yordó-Aranyos vármegyei Takarékpénztár G-T Torda. Ügyvezetőség: Takarékpénztár R-T, Székelyudvarhely.

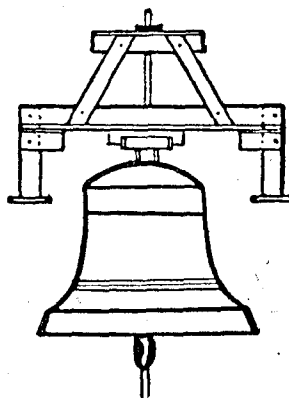
Áruraktárak a vasúti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat lezámít, átutalásokat teljesít. — Mindenféle bankszerződést előnyösen végez. — Befizetésre készen áll. — Engedélyezett devizahely!

A LEGIZLÉSESEBB MINDENKOR NYOMTATVÁNYOK

A „MINERVA”

KÖNYVNYOMDAI MŰINTÉZETÉBEN KÉSZÜLNEK.

CLUJ—KOLOZSVÁR, STRADA BARON L. POP (BRASSAI-U.) 5.

HARANGOK

kiválóan erős, garantált szép csendű és előre megállapított hanggal, legkedvezőbb feltételekkel

KLEIN OSZKÁR K.

Cugir (Kudzsir) Jud. Hunedoara harangöntődjében készülnek.

30 évi jótállás. — A cég veszélyére bérmentesen szállítva. Számtalan elismerő nyilatkozat. Kérjen árajánlatot.

MULATTATÓ

Őszi estén.

Én édes Istenem, csak azon kérlek,
Ilyen őszi este hadd haljak én meg.
Ilyen szép, szelid őszi alkonyatkor,
A nap felhőilen szálljon le, ép akkor
A nagy pillanatok.

Utolsó sugarát utolszor nézvé:
Példája maradjon a szívem mélyén.
Azzal induljak a nagy éjszakának:
Hogy minden éjre új fényözön árad,
Új virradat támad!

S az őszi levelek lassú hullása —
Ringasson egy végső, nagy látomásba
Egy más tavaszról, hol örökké élnek!
Hulló virágok, kialuvó fények,
Hervatag remények!

Szabolcska Mihály.

Az aranyszörü malac.

— Gyermeknek írta: *Szentgyörgyi Czeke Vilma* —

Volt egyszer egy szegény asszony, volt neki hét malaca s egy Peti nevű fiacskája. A hét malaccal nem sok gondja volt a szegény asszonynak, de annál többet kellett vesződnie a Peti fiuval. Mindig szurtos piszkos volt az arca s a ruhája. Édesanyja hiába mosdatta meg reggel szép fehérre, hiába adott frissen mosott tiszta ruhát rája, alig fordult egyet, Peti ismét szurtos, piszkosan jött elébe.

— Hol voltál már megint? — kérdezte.

— Hát, csak játszottam a kis malacokkal.

— Persze megint a földön hemperegtél. Hányszor megmondtam pedig, hogy nem illik ez egy rendes kis fiuhoz. Ha még egyszer a pocsoltyába heversz, hát megverlek.

A kis fiu azonban nem fogadott szót az anyjának. Alig hogy megmosdatták s tiszta ruhát kapott, megint csak kifutott és a kis malacok közé a pocsoltyába feküdt.

Meglátta ezt az édes anyja a konyha ablakából és kifutott, hogy megverje az engedetlen fiut. Megijedt Petike, mikor az édes anyját közeledni látta és felsóhajtott:

— Jaj ha én most kis malac lehetnék! Nem ismerne rám és nem verhetne meg az édes anyám.

Hát erre mi történt?! Mire az édes anyja kiért az udvarra, nem találja sehohsem Petikét. Helyette egy szép aranyszörü malac heverészett ott a többi malac között.

— Jaj hová lett az én rossz kis Peti fiam! — kiáltott fel a Peti édes anyja — csak nem ették meg ezek a malacok!

— Rőf — rőf — rőf — tiltakoztak azok — nem ettük meg, itt van. Hát nem látod, ő a nyolcadik kis malac.

De a Peti édes anyja nem értett a kis malacok

nyelvén. Peti pedig örült hogy nem vette észre az édes anyja. Jaj dehogy is szólt volna!

— Vagy talán kiszökött valamerre — sirt tovább. a Peti édes anyja s kifutott az uccára, hogy a kis fiát megtalálja.

Peti nagyon megsajnálta az édes anyját, mikor sirni látta. Gondolta, hogy utánna kiált, ne keresse, itt van.

— Rőf — rőf — rőf — szaladt ki a torkán. Bizony már csak ő is úgy tudott beszélni, mint a többi kis malacok.

Most már nagyon megijedt Petike és szeretett volna megint kis fiucska lenni. Fel is akart két lábra állni, hogy az anyja után fusson, de a kis malacok nem járhatnak úgy, mint az emberek. Már pedig olyan kis malac volt ő is, mint a többi, csak éppen hogy aranyos szőre volt. S hiába sirt, hiába kiáltozott, a szája csak annyit mondott:

— Rőf — rőf — rőf —

Bizony szomorú dolog volt ez nagyon. De hát még ami ezután következett.

Egy cigány jött el a kerítés mellett s benézett az udvarra.

— Ejnye, de szép malacok! Különösen ez az aranyszörü — szólt. Ezzel már be is ugrott, hóna alá kapta szegény Petit s az hiába visítozott: vitte magával a kabája alatt.

Szalad a cigány, hát csak szembe jön vele a hentes bácsi.

— Hé cigány, csak nem malacot viszel a kabátod alatt?

— De azt viszek bizony. Még hozzá milyen szép, aranyos szőrtűt.

— Én megvenném. Ugyan mit kérsz érte?

— Két arany forintot.

— Az sok egy kicsit.

— Nem sok bizony. Viszem a vásárra, majd adnak ott érte többet is!

A hentes bácsi egy kicsit gondolkozott.

— No jól van, hát nem bánom — szólt és kifizette a két arany forintot.

— Rőf — rőf — rőf! — szólalt meg Peti a hentes bácsi hóna alatt. Azt akarta mondani, hogy ő nem közönséges malac, hanem egy kis fiu s vigye vissza az édes anyjához.

A hentes bácsi azonban nem értett a kis malacok nyelvén.

— No — no, csak visitozz ahogyan jól esik — szólt megsimogatva a szép kis malacot — estére ugyanis megsütlek már finom ropogós peccsenének.

No erre ijedt meg csak szegény Peti! És nem ok nélkül...

Alig hogy haza értek, már fente is a nagy kést a hentes bácsi, hogy no most mindjárt le is vágja vele a visitozó Petit.

De szerencsére éppen oda jött egy néni és azt mondta:

— Jaj, te hentes bácsi, hát már hogy is lenne szived levágni egy ilyen kis malacot evvel a nagy késsel! Hogy örülne az én kis fiam egy ilyen malacnak.

— Jaj, már úgy vágyódtam pedig egy kis malac peccsenérel! De három aranyforintért, ha nem sokallod, mégiscsak eladnám mert én is drágán vettem.

A jó néni kifizette a három forintot. De örült is ám otthon a kisfiú, amikor a szép arany malacot meglátta.

De örvendett Peti is.

— Rőf—rőf—rőf—rőf — mondta jókedvűen

a fiúcska felé, aki nem volt más, mint a Jóska gyerek. Egy nagyon jó és rendes kis fiú, aki soha nem kizozta az állatokat, s Petivel gyakran játszott.

— Anyukám, ugye, majd én adhatok enni neki s én viselem gondját ennek a szép kicsi malacnak?

Édesanyja megígérte neki, Peti pedig boldogan futott hozzá, hogy megölelje, örömeiben. Ugy mint máskor is szokta tenni, Jóska azonban most gyöngéden tolta el magától.

— Ejnye, adja kis disznója! Ugy teszel, mintha a barátom lennél. De menj csak szépen tovább, és ne dörgöld hozzá a piszkos orrodát az én tiszta nadrágomhoz.

Azzal Peti szépen a hátsó kis udvarra hajtotta a Jóska gyerek. Jó finom moslékot vitt oda neki, de vigyázott, nehogy a ruhájára öntse, és nem pancsolt bele a moslékba, úgy mint a rossz fiúcskák szokták, hogy még az arcuk is mind moslékos legyen.

Petinek azonban sehogysem izlett, hogy moslékot egyék. Máshoz szoktatta otthon az édesanyja! De mit volt mit tenni, a malacoknak ez jár, Peti meg éhes volt már nagyon, hát végre is megette. Majd vizet is ivott rá a piszkos vályuból, bárhogyan utálta.

Mikor hazajött a Jóska édesapja, odajött megnézni a szép arany malacot.

— Ez aztán a jófajta malac! — kiáltotta Jóska édesapja. — Ennek lesz ám jó sok zsirja, szalonnája! Csak adják neki sokat enni, Jóska fiam, karácsonyra már le is vágjuk.

Jaj, megint elment a jókedve Petinek és sirni kezdett. Hát ide is csak azért bozták, hogy ha meghízik, levágják. De hiába sirt, senki nem értette s a Jóska gyerek semült le melléje, mint ő szokott a malacok mellé a pocsolákba odahaza. Ehelyett így szól az édesapjához:

— Ugye, majd kapok belőle én is májashurkát, ha jól meghizlalom.

Este lett s a szegény kis malacot éjszakára bezárták az ólba. Piszkos és sötét volt az ól s a szegény

Peti félt is ott egyedül és sirni kezdett, mikor a hideg éjszakára gondolt. De fáradt volt már nagyon s a nagy sírásban mégis csak elaludt.

Reggel, ahogy fölébredt s az udvarra kiengedték, megint csak sirt tovább. Hát egyszerre csak arra jön a Peti édesanyja és megkérdezi a Jóska édesanyját:

— Jaj, kedves szomszédasszony, majd meghasad a szívem... Egész éjjel hiába kerestem, nem láttam valahol az én szegény Peti fiúcskát?

— Nem láttam biz én, pedig tegnap a hentesnél is voltam a városban, onnan hoztam haza ezt a szép kis malacot.

Odanéz a Peti édesanyja a szép aranyos malacra, hát erre majd meghasadt szegény malacnak a szive, kiabálni akart, hogy ő a Peti gyerek, az a rossz kis fiú, aki nem fogadott szót az édesanyjának, de nem bánja most már, ha meg is veri az édesanyja, verje is meg jól, csak segítsen rajta, hogy megint kisfiúcska lehessen belőle.

Ezt akarta elmondani a szegény kicsi malac, de a torkán megint csak ez hallatszott:

— Rőt-rőt rőt rőt!

Az édesanyja szive azonban így is megértette. Odafutott, ölébe kapta a szegény visító malacot és sírva kiáltotta:

— Hiszen ez az én fiúcskám, szegény Peti fiúcskám! hogy mi lett belőled...!

Hát egyszerre mi történt? Jóska meg az édesanyja alig mertek hinni a szemüknek: Peti sirdogált ott az édesanyja karjaiban az aranyzó kis malac helyén.

— Bocsáss meg, édesanyám, soha, soha nem leszek rosszabbé!

Nagy volt hát az öröm! De hogy a Jóska édesanyja se vallja kárát, a Peti édesanyja kifizette neki a három forintot, amennyit ő az aranyos malacért fizetett. Sok pénz volt ez a szegény asszonynak, de Peti olyan tiszta, szófogadó gyermek lett ezután, hogy az édesanyjának mindig csak öröme lett benne.

Apróságok — Adomák

A gomba.

Falusi gyermekek bandukolnak a kis város felé. Mindeniknél tele kosár letakarva.

A város doktora megállítja őket a vám közelében.

— Mi van a kosaratokban? — kérdezi.

— Gomba! — hangzik a felelet.

— Mutassátok, micsoda gomba! Kitarják a kosarat, a doktor nagy szakértelemmel szemügyre veszi a gombát. Rémműlten kiált föl.

— Azonnal öntsétek amoda a szemét rakásra. Hiszen ez mind rossz gomba.

— Dehogyan rossz! — szól hetykén az egyik.

— Rossz ha mondom. Nem szabad megenni.

— Dehiszen mi nem is akarjuk megenni, — kap rajta a legokosabbik. — *Eladni visszük.*

A helyénálló fül.

Az anya rá akar ijeszteni gézen-guz kis fiára.

— Adja, gonosz kölyke, mindjárt kihuzom a füledet!

— Azt nem lehet, édes anyám!

— felel büszkén a fiú. — Az én

fülem jól oda van születte!

Két fájdalom.

Az apa alaposan ráhány vásolt magzatára. Mint érzékeny szívű ember, mindjárt meg is sajnálja a bömbőló fickót.

— Hidd el, fiam, nekem sokkal jobban fáj, hogy meg kellett, hogy verjelek, mint neked! — mondotta engesztelően.

— Fái, de nem ugyanazon a helyen! — tapogatta keservesen alsó fertályát a jómadár.

A „Magyar Nép“-et olvasni és terjeszteni magyar kötelesség!

TANÁCSADÓ.

(Azok az olvasóink, akik valamely fontos ügyről ebben a rovatban óhajtanak felvilágosítást kapni, tudakozódó-költség fejében levelükhöz mellékeljenek 10 L-t. Levelüket ugyanis bélyeges válaszborítékkal elárva mindig megküldjük egy megfelelő szakértő munkatársunknak, s erre a kettős postaköltségre szükséges a 10 Leu.)

K. A. Fejérd. A zsiszlik csak magtárakban, a gabonaszemekben él; a bogarak kikelve a bábból, az összehányt gabonában lehetőleg együtt maradnak, télen pedig a gabonarakás legmélyében, vagy a magtár padlójának és falának repedésében húzódnak meg. Párosodás után a nőstény a gabonaszemekbe, leginkább a buzába, árpába, rozszba és tengeribe, kevésbé a zabba, ormányos fejével egy lyukat fur, minden szembe egyet s minden lyukba egy petét rak, összesen mintegy 40-et s azt betapasztja, úgy, hogy szabad szemmel a szemem észre nem vehető. A kikelő álca a szem belsejét teljesen kirágja s ezután a szemben bebábozza magát. A zsiszlik egész fejlődéséhez mintegy 50 nap kell s így sokszor, főleg melegebb magtárakban állandóan szaporodik és tetemes károkat okozhat.

Ellene úgy védekezünk, hogy a helyiségben, amelyben a gabonát tartjuk, lehetőleg minden repedést, vagy hasadékokat betapasztunk és a falakat karbolos mésszel mázoljuk be. A gabonarakást főleg tavasszal és júliusban, amikor a bogár el kezd szaporodni sokszor átlapátoljuk, ha pedig új gabonát helyezünk bele, annak a helyét megelőzőleg alaposan megtisztítjuk.

Ezenkívül nézzünk arra, hogy ne tartogassunk a magtárban egy halomban rostaltját, vagy szemelet, amiben különösen elszaporodik a zsiszik, mert az forgatva nem igen lesz. A zsiszik bogarat a gabonailszítással oly szitákon lehet a magból kiválasztani, amely a magot fenn tartja, az annál kisebb zsiszikek meg átereszt. Végül összefoghatjuk a bogarakat úgy is, ha a felhalmozott gabonára bunkadarabokat, vagy rongyokat teszünk, amelyekben a zsiszikek összegyűlnek; ezeket egy héten át naponként megvizsgáljuk s a benne található zsiszikek elpusztítjuk.

T. B.

M. M. Krasznabéltel. A kaptárak az Erdélyi Gazd. Egyeletnél, Cluj—Kolozsvár Str. Andrei Mureşan (Atilla-ucca) 10. sz. alatt kaphatók.

T. J. Marosgombás. Az étkezési bab feltakarmanyczásához vérmes reményeket nem szabad fűzni, mert dacára magas fehérje tartalmának, az állatok nem szívesen eszik és a sertés az egyedüli, mely tengerivel keverten megeszi, de nyersen legfeljebb 5—10 százalékos arányban. Meg főzve fel lehet vinni 25—30 százaléklg is a bab mennyiségét. A bab, mint általában minden hüvelyes, nehezen emészthető és puffasztós hatása mellett még dugulást is okoz. Sz. F.

Ózv. T. I.-né Lónyatelep. Férje után özvegyi végellátásra föltétlenül joga van, ha eddig még nem tette, most azonnal jelentkezék és az előjáráságnál tegye le a hűségesküvet. Tudassa, hogy mikor adta be kérését és kihez és ott milyen szám alatt lktatták s akkor megsűrgetjük s ha ennek sem lenne eredménye, akkor perelni kell, úgye nem kétséges.

Ha tanácskérő levelére sokáig nem kap választ, szíveskedjék kérdését — most már 10 L. nélkül — másodsor is megküldeni, hogy egy másik szakértő munkatársunknak is kiad-hassuk, miután az első nem adott választ.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

B. P., J. G. J. és M. A. Holtmaros, S. J. Lupény, L. K., Sz. Gy. és B. B. Bonczhida, P. Gy., P. R. Miszbánya, T. I., F. K., O. E., B. A., V. A., P. L. és Sz. S. Dás, F. J. és Sz. I. Lupény, B. M. Túr, N. L. és M. F. Dicsőszentmárton, B. M. Székelyudvarhely, K. D. Dálnok, K. A. Kálnok, B. F. Alsóbofdogfalva, B. D. Márkosfalva, S. M. és K. E. Szamoskrassó, K. F., D. S. és F. T. Vulkán, A. I., T. L., B. A. és L. I. Comăneştil, Gy. K. I. és A. I. Szilmondtelek, G. O. és Sz. J. Dálnok, H. L. és F. J. Facsád, Ilj. T. L., E. I., Id. T. L., P. M., Pankofa, R. I. és T. F. Ayasfelsőfalu, N. Gy. I. és G. A. Valkány, K. K. Ditró, Sz. F. és K. B. Csikszögöd, T. L. és J. F. Csikszögödgy, K. J. Hát-szeg, S. D. Erked, S. D. Fláifalva, Sz. M., H. Gy. Marosdécse, L. L. Börvény, B. J. L.-é, B. J. F.-é, Ilj. F. A., F. I. M.-é, Ilj. M. P. Tekerőpaták, P. J. Lupény, G. L. és M. J. Halmágy, E. Ó. és M. O. Vulkán, B. D., R. G., M. B. D. Ujszékely, Sz. A. V. J., D. D., B. J., Sz. A. Lupény.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálánkat és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk továbbá eredményes támogatásukat.

B. Á. Szelecske. Előf. lejárt 1926 II. 1-én, fizetendő f. év XII. 31-ig 150 L. — G. E. Magyarherede. A 100 L-t köszönettel megfelelő helyre utaltuk át. — B. M. Nagyenyed. Mint minden tanácsadó-levelet, úgy az önét is megfelelő szakértőnknek adtuk ki s mi azt a választ közöltük a lapban, amelyet tőle kaptunk. Tehát az ön gunyolódása lapunkkal annál kevésbé érhető, mert pontosan megadja azon cím. ket, ahová panaszával fordulhat. — O. I. Lupény. Tanácsát köszönjük s egy legközelebbi szerkesztőségi megbeszélésünkön szóvá tesszük. — T. E. Nagykároly. A 160 L bejött. — Sz. F. Nagyvarjas, A. M. Csikdántalva és E. Gy. Csikmenaság. Előfizetésük rendben 1926. XII. 31-ig — S. S. Borberek, 200 L. bejött. Rendben 1927. XII. 31-ig. Címe jó. Üdvözet. — Sz. M. Székelyudvarhely. Rendben f. év XII. 31-ig. 1927. évre átmegegy 30 L. — K. F. Ótelek, 130 L. bejött, rendben 1927. IV. 1-ig. Üdvözet. — Id. F. S. Szabéd. A lap 1926. III. 1-től megy s a hátrálék f. év végéig 140 lel. — E. Gy. Arad. A lapot megndítottuk. — K. M. Pajaszó, Lupény. A pályázati kérvényét elküldtük a msztófalul Hírelszövegtkezethez. — D. G. Szellndek. F. év végéig még 60 L. megküldését kérjük. — D. J. Köpecz. Címe jó. A lap rendszeren megy. Idegen légtóba innen nem lehet eltávozni. — L. I. Szatmár. 100 lel érkezett be. Ez év végéig 47 lel hátráléka van. — B. J. Óvári. Előf. rendben 1926. XII. 31-ig. Üdvözet és köszönet. — F. F. Bálnocz. A 160 L. beérkezett, a kért szám elküldve. — S. A., K. G. és A. D. Csikszentmihály. Kérjük értesítésüket, hogy a lapot megrendelték-e, vagy csak mutatvány-számokat kérnek. — Taub-tözsde Nagykároly. V. K. bőrvényl lakósnak a 160 L. beszámításával ez év végéig még 100 L. hátráléka áll fenn. — Sz. M. Székelyudvarhely. Előf. f. év XII. 31-ig. rendben 1927. évre átmegegy 30 L. Üdvözet. — B. J. L.-é Tekerőpaták. Előf. a drágulás beleszámításával rendben 1926. XII. 31-ig. Üdvözet.

— D. J. Görgénylvegecsür. Pontosan utána nézve megállapítottuk, hogy előfizetés f. év XII. 31-ig rendezve van. — P. F. Oklánd. Rendben f. év végéig. — Gazdakör Oklánd. Hátrálék f. év XII. 31-ig 160 L. — G. L. Halmágy. Ez év végéig fizetendő 156 L. — Dr. V. J. Hegyköztötelek. Repatriálási ügyben, miután az eljárás meg lehetős bonyolult, szíveskedjék a m. kir. utlevélkirendeltséghez, Cluj—Kolozsvár (Calea Moşilor 3.) fordulni. — B. I. Kálmánd. Előf. rendben 1926. XI. 1-ig. — K. B. Tenke. 120 lel Sz. F. javára átírva s így előfizetése 1926 XII. 31-ig rendezve. — G. A. Csomakörös. 100 lel beérkezett, előf. rendben 1926 X. 15-ig. Az év végéig még fizetendő 35 lel. — M. J. Zalan. A 11,329 szám törölve, a 8978 sz. alatti előf. rendben 1926 X. 15-ig. Az év végéig fizetendő még 35 lel. — T. E. Kurtapatak. Előf. rendben 1926 XII. 31-ig. — Ilj. W. J. Nyujtód. A lap tényeg 1926 III. 1-től jár, tehát attól az időtől számították az előf. díj. Id. V. J.-nak nem jár a lap — M. Gy. Belényesujlak. G. J.-nek csak egy lap jár, mert a másik be van szüntetve. Előf. rendben 1926. XII. 31. Üdvözet. — E. G. Sepsibesenyő. P. F.-nek 120 lel, B. Zs.-nak 100 lel van 1926 évre könyvelve, fizetendő még 40, illetve 60 lel XII. 31-ig. — B. M. Csikkozmas. A 200 lel beérkezett. Rendben 1927. XII. 31-ig. Üdvözet.

Apróhirdetések.

„Keresek egy megbízható nőt uri családdal, hoz kis gyerekek mellé. Aki nem annyira a fizetésre mint inkább jó bánásmódra reflektál trjon“ Dr. Seress Károlyné címére Zálau—Zilah.

Éladó ház Kolozson, mely áll 3 szoba, konyha, éléskamara, pince és gyümölcsös kertből. Értekezni lehet *Biró Józsefné* Kolozs.

Éladó kiváló szép termőképű és gyümölcsfa és szőlő oltványok minden kiváló fajban; megtekinthetők és kiválaszthatók: Cluj—Kolozsvár Bem utca 6.

A „MAGYAR NÉP“ október 30-iki számában megjelent „Előfizetési felhívás“-ra hivatkozva

közöljük, hogy

Gróf Teleki Arvéd nagy műve

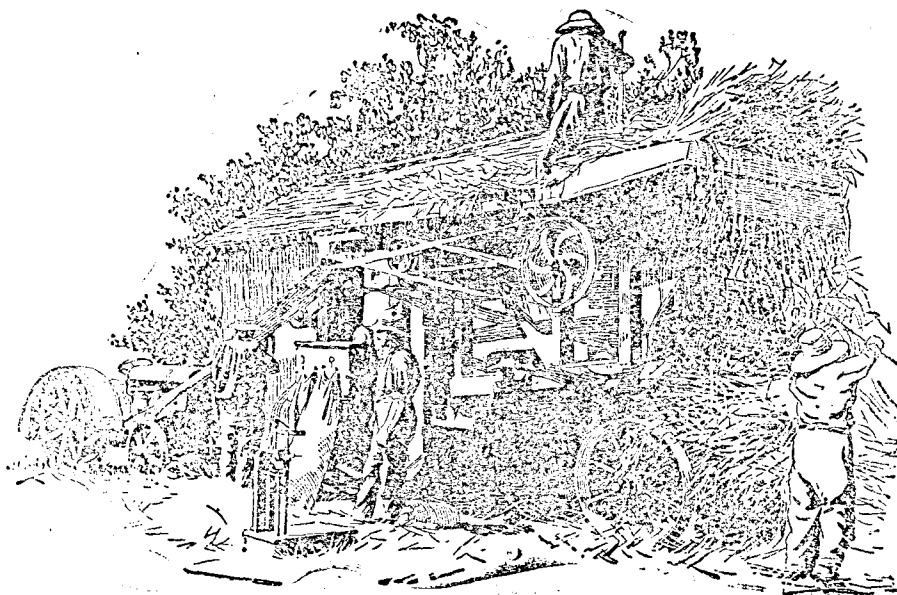
„Növények hasznáról“

illusztrálva Gróf Teleki Ralph művészi rajzaival,

mely minden termelt növényünk sajátosságainak kiismerésében megsegít s így az eredményesebb többtermelésre útmutatás, könyvkereskedésben 480 Leiért, előfizetési árkép 270 Leiért lesz kapható. Aki 2 példányért 540 Leit beküld, egy harmadik tiszteletpéldányt kap ingyen.

Az előfizetési díj postautalványon és egyidejűleg levelezőlap értesítés küldendő Gróf Teleki Arvédnek Cluj, C. Dorobantilor 118. Az előfizetési határidő lejár december elsején.

Minerva Irodalmi és Nyomdai Műintézet R. T.

Egy újabb bizonyíték.

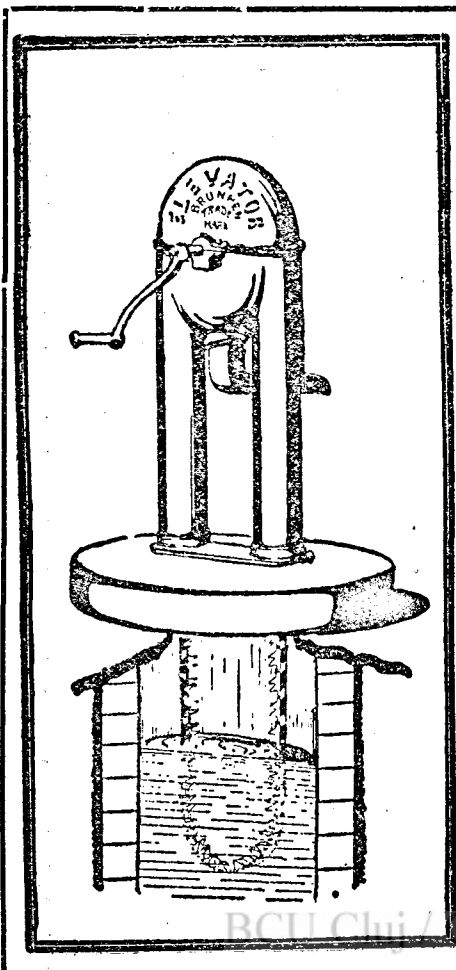
A Ford társaság négy hónap leforgása alatt Traktorainak eladását 90%-al növelte az elmúlt esztendő ugyanily időszakával szemben.

Ezzel újlag bizonyítást nyert az, hogy ez a kiváló traktor tényleg minden célt szolgáló gép, melyre minden mezőgazdának és minden komoly termelőnek szüksége van és a melyről a modern gazda nem mondhat le.

Fordson

A Ford Motor Company gyártmánya.

Látogassa még ma meg az országban lévő számos képviselőink egyikét

Több ezer darab üzembeli! Bármilyen kútakna fölé könnyen fölállítható! — Egészséges! Tiszta! Veszélytelen! Fagymentes! Gyermekek is kezelhetik! Minden része tartós! Sohasem kell javítani! Csupán fém alkatrészekből áll! Gummi, bőr, tömítés és szelep nincs! Semmi rozsdás! A kútban semmiféle szerelésre nincs szükség! Bárki felállíthatja! Óránkénti teljesítmény 20—30—40 hektoliter. Kérjen prospektust!

„ELEVATOR“

(volt „ZUHATAG“)

A mezőgazdák kútja!

Gyártja:

Farkas és Társa r. t.
Budapest, VI., Lehel-utca 8. sz.

Románia részére egyetlen képviselője:

„FORMICO“

Pálmai Miksa

Timișoara—Temesvár, Józsefváros, Zrinyi-u. 13.

Minden magyar ember olvassa

az UJSÁG-ot

a legfrissebb, legjobban értesült, legolcsóbb napilapot, mely a magyar egyházak és a Magyar Párt céljait leghűbben szolgálja. — Egész évre 900 lei, fél évre 460 lei, negyed évre 240 lei. Egyes szám ára 4 lei.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Cluj—Kolozsavár, Str. Regina Maria (v. Deák Ferenc-ucca) 35. szám.

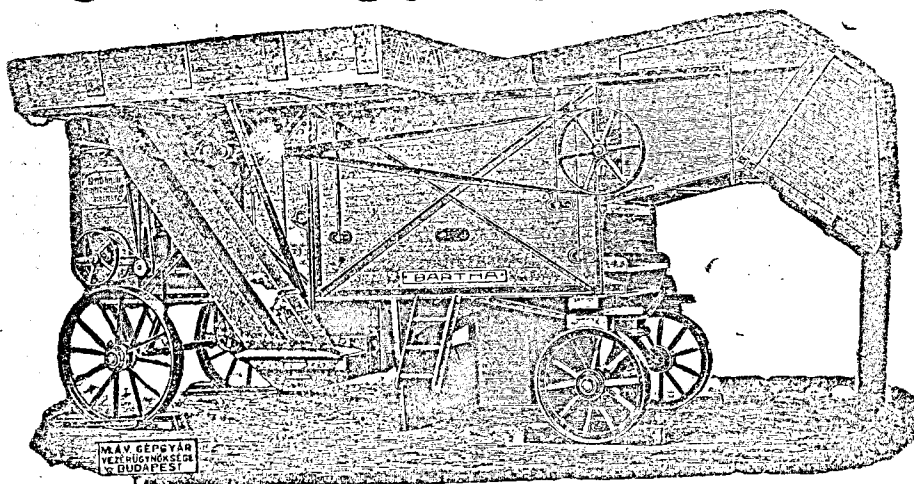
Eladó

szabad kézből jól jövedelmező 5 járatu
vizi malom
12 hold földdel
és saját villanyteleppel.

Közelebbit

ELERES hirdetési irodában
Braşov, Str. Portii 32.

Megérkeztek a legújabb típusu Máv. cséplők.

== Mielőtt vásárlásra határozná magát, tekintse meg azokat. ==
Rivánatra Fordson traktorral, petroleum v. nyersolaj lohomobilokkal párosítom
BARTHA ÁRPÁD géposztálya, S.-szentgyörgy-Sft. Gheorghe.

Hirdessen lapunkban!

Egy bírtokhirdetésre kilencvenhárom érdeklődő jelentkezett kiadóhivatalunkban.

Vásárlásainál saját érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésre!

ELLENZÉK

az erdélyi magyarság legrégebb, legélénkebb, legelterjedtebb napilapja. — Ennélfogva mint hirdetési organum is nélkülözhetetlen.

ELŐFIZETÉS:

egy hónapra 100, negyedévre 270,
félévre 520, egész évre 1000 Leu.

ELLENZÉK

szerkesztősége: kiadóhivatal:
Str. I. Brătianu Str. Iuliu Maniu
Király-ucca 22. Szentegyház-u. 1.

CLUJ—KOLOZSVÁR.

A szerkesztésért felel:
GYALLAY DOMOKOS

A kiadásért felel:
PETRES KÁLMÁN

Kiadóhivatali igazgató